

Årsberetning 2022-2023

Gensyn og genforening

En solrig formiddag den 1. maj 2023 tog vi fat på en ny æra, da de første gæster, Sille og Torry, trådte ind i klostergården for at genåbne refugiet efter den lange nedlukning. Vi ved ikke præcist, hvordan det tog sig ud, da den allerførste gæst på arbejdsrefugiet – senere økonomiprofessor Bendt Rørsted - blev taget imod i februar 1969, men 1. maj 2023 var der modtagelse med flag, rød løber, glædestårer og champagne i flere omgange. I løbet af dagen trillede flere glade gæster ind med deres kufferter, og det var en fryd igen at fornemme lyden af mennesker i samtale og dufte maden fra det nye klosterkøkken i kælderen.

Nok har Ørslev Kloster oplevet en del gennem århundrederne, men de sidste års restaurering har været noget mere omfattende end nogen kunne have forestillet sig. Ikke siden de store ombygninger i renæssancen efter den sidste nonne Mette Mogensdatter forlod stedet i 1587 - og ikke siden barokkens omfattende restaureringer i 1740'erne - er der sket så meget på én gang her på stedet. Det har været omfattende, men det har været nødvendigt, og alt er foretaget med nænsom hånd og med dokumentation og grundighed, så vi glæder os til at kunne vise jer alle jeres kloster frem i sine nye med alligevel velkendte klæder. Der vil blive arbejdet til hen på efteråret med at færdiggøre det hele, få møbler sat endeligt på plads og med at kære sig om de sidste detaljer, men nu er arbejdsrefugiet i gang igen, og stille og roligt falder alt på plads.

Mens vi venter...

Dagligdagen har primært drejet sig om at gennemføre den enorme restaurering, men der har også været behov for at lege lidt undervejs. Sidste sommer overværede mere end 200 mennesker teaterstykket "Ørslev Klosters sidste nonne," hvor tusindkunstneren Kirsten Borger både havde skrevet manuskriptet, syet samtlige kostumer samt instrueret de omtrent 50 deltagende – både dygtige teateraktører, frivillige og også forvalterparret med børn – til at kunne agere i et par timers teater og musik, der bevægede sig fra gårdspladsen, gennem parken og skoven, forbi Snekken og hen til en mindeværdig afslutning på dansepladsen med Luthendrank og runddans for alle fremmødte. Teaterstykket blev afholdt som en del af Skiveegnens Kulturuge og var en stor succes.

En forsinket medarbejderjulefrokost blev vekslet til en studietur, hvor vi under besøg på Rosenholm Slot havde den kæmpe oplevelse at finde portrættet af den unge Marie Lasson, så vi nu endelig ved, hvordan hun har set ud. Marie har i første halvdel af 1700-tallet stået for nærmest hele kirkens indretning, og det er også i Maries tid, at loftsmalerierne, stukken, dørene, gerichterne og al den barok, vi alle kender i østfløjens stuer, er kommet til. I panelstuen hænger en dødsmaske, som vi formoder er Maries, men desværre er der for mange år imellem det nyfundne portræt til dødsmasken til, at vi med sikkerhed kan sige, at det er samme person. Fundet af portrættet leder os frem til et ønske om at få produceret en god kopi af både hendes og sønnen Frederiks portræt, som vi kender fra Statens Museum for Kunst, så de kan ophænges her på det nyrestaurerede kloster, som de begge i høj grad har defineret til os.

Hverdagen og restaureringen bringer hele tiden nye oplevelser. Sådan er det vist bare på dette sted, hvor alt synes at være uforanderligt, stille og fredeligt, men hvor der alligevel altid kommer nye overraskelser og vinkler på tilværelsen. Overraskede blev vi i særdeleshed, da bisperingen af guld med blå safir dukkede op i forbindelse med, at de dygtige ”far og søn Bertelsen” med metaldetektor undersøgte den gennemgravede jord fra rørlægningen syd for klosteret. Vi blev også pludselig ført langt tilbage i middelalderen i Havestuen, hvor Garry bag den nedtagne skalmur fandt et fint kalkmaleri med en forunderlig person og ledsagende taleboble med inskription på både latin og såkaldt ”frimurerkode.” Maleriet har fået sin egen låge i de udspændte lærreder i Havestuen og kan besigtiges fremover, og selvom inskriptionen blandt andet siger ”Rursus post funera vita,” og på denne måde maner til besindighed, så vil vi rubbe neglene og formidle alle de nye historier til jer alle og takker i mellemtiden for den engagerede respons på hjemmesiden og de sociale medier, hvor nyhederne har været at finde hidtil.

Håndværk og hundredvis af hjælpende hænder

I næsten to et halvt år har flittige mennesker med alle tænkelige faglige baggrunde haft deres gang på Ørslev Kloster. Håndværkere, lærlinge, rådgivere, fonds- og bestyrelsesmedlemmer og ikke mindst frivillige har hjulpet den lille personalegruppe – Mik, Sonja, Garry og Janne - med at komme godt og helskindet i hus. Alle har bidraget og knoklet for at finde løsninger, reparere, genopbygge og klargøre det gamle kloster til at komme i drift igen, og det er ingen hemmelighed, at det har været omfattende at skulle nå det til 1. maj i år. Vi er utroligt taknemmelige.

Mange gæster har været på besøg undervejs, og vi har afholdt myriader af rundvisninger for interesserede. Ofte har gæsterne med store gys fulgt de mange arbejds gange på byggepladsen. Til tider har klosteret som en anden patient ligget på operationsbordet med alle organerne blotlagt for, at der har kunnet foretages de nødvendige kirurgiske indgreb inden delene af den gamle dame er blevet samlet igen. Det føles allerede nu som et fjernt minde, at man kunne gå rundt helt oppe på tredje stilladsetage ved tagryggen og kunne skue langt udover Kvindsnapskoven og det Nordfjendske landskab med både Hjarbæk fjord mod øst og Skive Fjord mod vest. Vi savner terrassen deroppe i det daglige, men den ville næppe være rentabel for foreningen at beholde på sigt.

Vi er utroligt taknemmelige for foreningens medlemmers trofaste støtte og opmuntrende ord gennem hele processen. Alt dette gøres for jer og for stedets fremtid, så det betyder uendeligt meget, at I alle er tilfredse, og at I er her endnu. Det er en bedrift i sig selv, at så mange medlemmer vedbliver med at støtte op om foreningen trods så lang en nedlukning, så tusinde tak til jer alle!

Vi planlægger en officiel tak og en festlig fejring af projektet, men vi kan ikke ofte nok takke følgende bidragsydere for i alt at have doneret lige knap 61 mio. kr. til projektet: A.P. Møller Fonden, Realdania, Spar Vest Fonden, Augustinus Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Godfred Birkedal Hartmanns Familiefond, Slots- og Kulturstyrelsen samt Skive Kommune. Intet ville have kunnet lade sig gøre uden støtten fra alle disse, der også holder af Ørslev Kloster i en sådan grad, at flere endda har bevilget støtte af flere omgange for, at projektet har kunnet holdes intakt. Flere fra fondene følger med undervejs og yder råd og sparring, hvilket vi er meget taknemmelige for.

Under de kreative hvælv

Vi har i samtlige beretninger for de seneste år fortalt vidt og bredt om alt det, der kommer til at ske. Nu sker det, og vi glæder os usigeligt meget over at kunne se, at faciliteterne fungerer endda endnu bedre, end vi i vores vildeste fantasi kunne forestille os. Hovedbygningens værelser er blevet endnu smukkere. Der er mere fred og ro på værelsesgangene, når køkkenet og spisesalen er flyttet under de smukke hvælve i kælderen, og her er rammen om både madlavning og socialt samvær rigeligt stor til at kunne rumme det hele. Den tidligere Portnerbolig er restaureret og nyindrettet og en smuk vinkelfløj er bygget på, og samlet danner huset en smuk og inspirerende ramme for både grupper og enkeltindivider på ophold. Den nye parkeringsplads er snart færdig, og fremover kører man ind samme sted som til kirken, hvorefter man vandrer gennem den fine port i Portnerboligens nye fløj og ind gennem den nye gårdsplads og gennem porten og ind til hovedbygningens gårdsplads. Gartnerhuset er udvidet til sin oprindelige størrelse, så det kan indeholde både formidlingsafdeling og åbent værksted til Mik. Snart opføres det lille materielhus i tilknytning hertil og ikke mindst glæder vi os til, at Eremitagen i Vesthaven bliver opført og danner rammen for ophold og kreative udfoldelser i haveanlægget.

Det har været et privilegium at arbejde sammen med dygtige håndværkere og specialister indenfor alle tænkelige nicher af håndværk, og vi har således haft tilknytning af både gørtler, ovnbygger, kunstsmed samt konservatorer. Sidstnævnte i forbindelse med farvesætning men i særlig grad fordi, loftsmalerier og stuk krakelerede, da det viste sig, at næsten samtlige bjælkeender i taget var rådne. Alt er nu ordnet og specialisterne er rejst igen, men heldigvis har vi i det daglige stadig vores egen dygtige håndværker og specialist Mik, hvis arbejde I kan glæde jer over uanset hvor, I færdes i disse huse. Mik har istandsat og nyproduceret uendelig meget til jer – lige fra det nye køkken i kælderen, der er bygget af tømmer fra lokalområdet tilsat egetræ fra klostertiden - til skriveborde, der er lavet af de gamle gulvbrædder fra værelserne. Næsten alt genanvendes og finder nyt liv takket være Mik, som fortjener ros fra nu og af ind i næste århundrede, hvor hans møbler uden tvivl stadig vil glæde enhver på dette sted.

Nyt liv kommer der også endnu engang på det gamle kloster, selvom det synes umuligt, da den faste stab af både personale og firbenede er intakt og ikke længere bør begive sig ud i reproduktion. De nye fine omgivelser må dog til gengæld virke tiltrækkende, da der ved porten – som i ethvert andet middelalderkloster – pludselig er ankommet en lille dame, der viser sig at blive mere og mere trind om maven. Hun er blevet forelagt muligheden for at tage varigt ophold i den lille Eremitage, som Mik har bygget til de firbenede, og som indeholder intet mindre end brystningspaneler, forgyldninger, marmoreringer, to etager og mulighed for varme om vinteren. Vi kalder den nye dame for Olga. Om hun finder omstændighederne passende vil snart vise sig, og de af jer, der får booket et ophold vil ved selvsyn kunne tage bestik heraf.

Marius Hansteen
Bestyrelsesformand

Janne Fruergaard Keyes
Klosterforvalter